

Lausunto

21.4.2022

 VN/5716/2022
 VN/5716/2022-VM-5

 Työ- ja elinkeinoministeriö
 Timo Kaisanlahti

VM:n lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi kirjanpitolain ja tilintarkastuslain 3 luvun muuttamisesta sekä valtioneuvoston asetukseksi tuloverokertomuksen sisällöstä

Esityksen tarkoituksena on saattaa voimaan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2021/2101 koskien direktiivin 2013/34/EU muuttamista siltä osin kuin on kyse tiettyjen yritysten ja sivuliikkeiden tuloverotietojen ilmoittamisesta. Lisäksi esityksen tarkoituksena on mahdollistaa tilinpäätöstietojen digitaalinen hyödyntäminen yhteiskunnassa eri sidosryhmien tietotarpeisiin velvoittamalla keskipokoiset ja suuret kirjanpitovelvolliset digitaalisten ilmoittamismenettelyiden hyödyntämiseen.

Digitaalinen tilinpäätös

Säännellyillä markkinoilla toimivan osakkeiden tai joukkovelkakirjojen liikkeeseenlaskijan, jäljempänä liikkeeseenlaskija, tulee laatia tilinpäätös ja toimintakertomus sähköisessä raportointimuodossa (European Single Electronic Format, ESEF). Raportointivelvoite perustuu vuonna 2013 muutetussa avoimuusdirektiivissä (2004/109/EY) asetettuihin vaatimuksiin, ja se on pakottavaa oikeutta. Liikkeeseenlaskijat ovat olleen velvollisia julkistamaan arvopaperimarkkinalain (746/2012) 7 luvun 5 §:n nojalla ESEF-vaatimusten mukaisesti laaditut konsernitilinpäätökset vuodesta 2021 alkavilta tilikausilta.

Koska esityksessä ehdotettu digitaalinen ilmoittamismenettely tulisi käytännössä koskettamaan myös liikkeeseenlaskijoita, esityksen jatkovalmistelussa tulisi selkiyttää ehdotetun sääntelyn suhdetta erityisesti arvopaperimarkkinalain 5 luvun 8 §:n 4 ja 5 momenttiin, jonka mukaan:

”Jos liikkeeseenlaskijan tilintarkastaja on varmentanut tai tilintarkastanut komission teknisen sääntelystandardin mukaisesti laaditun tilinpäätöksen, tilintarkastajan on ilmoitettava lausunnossaan, missä laajuudessa varmennus tai tilintarkastus on suoritettu. Tilintarkastajan lausunto on liitettävä kyseiseen tilinpäätökseen.

Jos liikkeeseenlaskijan tilintarkastaja ei ole varmentanut tai tilintarkastanut komission teknisen sääntelystandardin mukaisesti laadittua tilinpäätöstä, liikkeeseenlaskijan on ilmoitettava tästä kyseisessä tilinpäätöksessä.”

Postiosoite
Postadress
Postal Address
 Valtiovarainministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 28
 00023 Valtioneuvosto

Snellmaninkatu 1 A
 Helsinki

0295 16001
 +358 295 16001

kirjaamo.vm@gov.fi

Edellä mainittu arvopaperimarkkinalain muutos tuli voimaan 1.1.2022 ja sen tarkoituksena oli yhdenmukaistaa liikkeeseenlaskijoiden ilmoittamiskäytäntöjä ESEF-muotoisten tilinpäätösten varmennuksen osalta. Erityisesti ehdotetun kirjanpitolain 3 luvun 9 a §:n suhde ESEF-vaatimusten mukaan laadittaviin ja julkistettaviin tilinpäätöksiin jää epäselväksi. Mikäli ehdotuksen tarkoituksena on tehdä kirjanpitolain säännöksessä tarkoitettu digitaalisesta tilinpäätöksestä niin sanottu virallinen tilinpäätös myös liikkeeseenlaskijoiden osalta, tulisi asia selkiyttää esityksessä. Samalla olisi syytä selkiyttää, mikäli tarkoituksena on saattaa digitaalinen tilinpäätös lakisääteisen tilintarkastuksen kohteeksi. Mahdolliset muutokset liikkeeseenlaskijoiden tilinpäätöksiä koskeviin käytäntöihin voivat myös aiheuttaa arvopaperimarkkinalain muutostarpeita, jotka esityksessä tällöin tulisi huomioida. Liikkeeseenlaskijoiden raportointia koskevan sääntelyn selkeys ja ennustettavuus on tärkeää liikkeeseenlaskijoiden lisäksi myös viranomaisille.

Esitysluonnoksessa todetaan, että digitaalista tilinpäätöstä koskevan velvoitteen asettaminen ei aiheuttaisi välittömiä henkilöstötarpeita Patentti- ja rekisterihallituksessa, mutta edellyttäisi muutoksia tietojärjestelmiin. Kyseistä määrärahatarvetta ei ole ilmeisesti vielä arvioitu, mutta se todetaan rahoitettavan Suomen kestävän kasvun ohjelmaan sisältyvän Yrityksen digitalous -hankkeen määrärahoista. Hallituksen esityksen viimeistelyssä on luonnollisesti esitettävä arvio kyseisistä resurssitarpeista sekä sovittava se yhteen muiden Yrityksen digitalous -hankkeen määrärahatarpeiden kanssa.

Hallituksen esityksen luonnoksen mukaan ehdotuksella olisi vaikutuksia Patentti- ja rekisterihallituksen tietojärjestelmiin. Lisäksi esitys vaikuttaa tiedonhallintaan laajemminkin Patentti- ja rekisterihallituksessa. Julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain (906/2019, tiedonhallintalaki) 8 §:n 2 momentin mukaan toimialasta vastaavan ministeriön on laadittava 5 §:n 3 momentin mukainen arviointi (muutosvaikutusarviointi), kun valmisteltavat säännökset vaikuttavat tietoihin ja tietojärjestelmiin. Lisäksi ministeriön on arvioitava suunniteltujen säännösten vaikutukset asiakirjojen julkisuuteen ja salassapitoon. Hallituksen esityksen luonnos ei sisällä edellä mainittua tiedonhallinnan muutosvaikutusarviointia.

Tiedonhallintalain 9 §:n 1 momentin mukaan valtion virastojen ja laitosten on toimitettava valtiovarainministeriölle 5 §:n 3 momentin ja 8 §:n 1 momentin perusteella tehty arviointi tietovarantojen ja tietojärjestelmien hyödyntämistä, yhteen toimivuutta ja tietoturvasuutta koskevaa lausuntoa varten, kun arvioidulla muutoksella on merkittäviä taloudellisia tai toiminnallisia vaikutuksia tiedonhallintaan tai toimintaan taikka muutos koskee julkisen hallinnon yhteisten tietovarantojen rajapintojen tietorakenteiden olennaisia muutoksia. Hallituksen esityksen luonnoksesta ei ilmene, että hallituksen esityksen valmistelun yhteydessä olisi toteutettu edellä mainitun säännöksen mukaista lausuntomenettelyä. Valtiovarainministeriö korostaa, että lausuntomenettely tulee toteuttaa jo hallituksen esityksen valmisteluvaiheessa, vaikka lausuntomenettelystä vastuussa on muutosvaikutuksen kohteena oleva Patentti- ja rekisterihallitus. Hallituksen esitys ei sisällä Patentti- ja rekisterihallitukselle aiheutuvia tietojärjestelmiin kohdistuvaa kustannusarviota.

Velvollisuus maakohtaiseen veroraportointiin

Lähtökohtaisesti verotus tapahtuu verovelvollisen Verohallinnolle antaman ilmoituksen perusteella. Verolainsäädäntö antaa Verohallinnolle mahdollisuuden tarkastaa ja oikaista verovelvollisen antamaa ilmoitusta.

Rajat ylittävän toiminnan selvittämiseksi Suomella on verosopimus 75 lainkäyttöalueen kanssa. Näissä on sovittu verotusoikeuden jakautumisesta asuinvaltion ja lähdevaltion välillä. Niillä mahdollistetaan myös verotusta koskevien tietojenvaihto sopimusvaltioiden välillä. Lisäksi Verohallinto voi pyytää erityisen tietojenvaihtosopimuksen nojalla tietoja noin 40 lainkäyttöalueelta. Verohallinto voi myös pyytää tietoja Euroopan Neuvoston ja OECD:n veroasioissa annettavaa keskinäistä virka-apua koskeva yleissopimuksen nojalla vähän alle 150 lainkäyttöalueelta. EU:n alueelta Verohallinto saa tarvittavat tiedot neuvoston direktiivin 2011/16/EU eli niin sanotun virka-apudirektiivin kautta.

Lisäksi Verohallinto saa riskianalyysiä varten verotuksen maakohtaisen raportoinnin kautta automaattisesti tietoja 80 lainkäyttöalueelta. Näissä oikeuslähteenä on veroasioissa annettavaa keskinäistä virka-apua koskeva yleissopimus ja EU:n alueella virka-apudirektiivin kolmas muutos (tunnetaan yleisesti nimellä DAC4). Näin saatuja tietoja käytetään ylätasoinnointuriskien sekä muiden veropohjan rapautumiseen ja voitonsiirtoon liittyvien riskien arviointiin sekä tarvittaessa taloudelliseen ja tilastolliseen analyysiin. Vastaanottavan valtion veroviranomaisten tekemät siirtohinnoitteluoikaisut eivät saa perustua näihin tietoihin. Verotusta koskevissa sopimuksissa ja virka-apudirektiivissä on tiukat salassapitoa koskevat säännökset, eikä toiselta lainkäyttöalueelta

saatua tietoa voi käyttää muuhun kuin sopimuksessa tai direktiivissä sanottuihin verotusta koskeviin tarkoituksiin.

Yritysten verotuksen toimittaa Verohallinto kaikkien sille annettujen ja sen itse hankkimien valvontatietojen perusteella.

Valtiosihteeri kansliapäällikkönä

Juha Majanen

Osastopäällikkö, ylijohdaja

Terhi Järvikare

Jakelu TEM Työ- ja elinkeinoministeriö

Tiedoksi VM JulkICT Julkisen hallinnon tieto- ja viestintätekniinen osasto
VM BO Budjettiosasto
VM KVR Rahoitusmarkkinaosasto

VN/5716/2022-VM-5

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: